

LANGELAND
KOMMUNE

Referat af møde mellem Udvalget for Landdistrikter og Øer og Ø-Borgmestrene

Afholdt torsdag den 29. juni 2023, kl. 11.00-15.00, på Langeland Rådhus

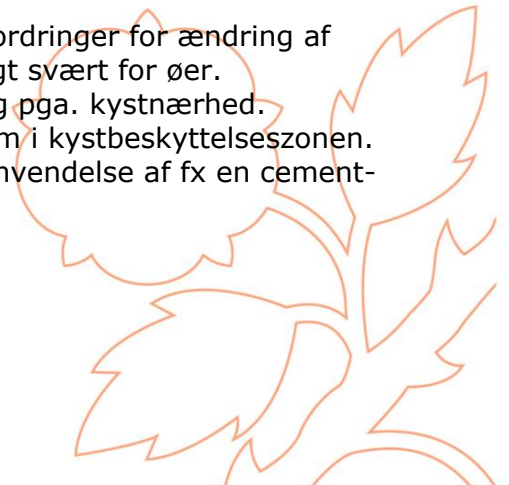
Deltagere:

Susie Jessen (DD)
Kris Jensen Skriver (S)
Erling Bonnesen (V)
Rosa Eriksen (M)
Linda Kubasiak Johansen, udvalgssekretær
Nadia Elmhøj Pedersen, udvalgsassistent
Borgmester Tonni Hansen, Langeland Kommune
Borgmester Frank Jensen, Fanø Kommune
Borgmester Tobias Johansen, Læsø Kommune
Borgmester Marcel Meijer, Samsø Kommune
Borgmester Peter Hansted, Ærø Kommune
Kommunaldirektør Jani Hansen, Langeland Kommune
Kommunaldirektør Kurt Bennetsen, Læsø Kommune

Afbud fra:

Niels Flemming Hansen (K)
Thomas Skriver Jensen (S)
Sara Emil Baaring (S)

- 1) Velkomst og præsentation
- 2) Udfordringer for små ø-kommuner:
  - a) Udviklingsmuligheder – når størstedelen af kommunen ligger i kystbeskyttelseszonen
    - Ministeriet for Landdistrikter har gjort indsigelse mod ændring af anvendelse for en tidligere skole til boliger, erhverv og overnatningsfaciliteter, fordi den ligger 2,5 km inde i landet.
    - Nær Marstal (Ærø) står strandbeskyttelseszonen i vejen for etablering af hotel, restauration mv. i et tidligere forlystelsesetablisement. Kan måske få en dispensation via en restpulje fra vandkantsprojekter.
    - Kan der ses på mulighederne for en bedre anvendelse af eksisterende bygninger nær kysten?
    - Kystbeskyttelseszonen giver nogle store udfordringer for ændring af anvendelse af bygninger, og det bliver særligt svært for øer.
    - Etablering af solceller kan blive en udfordring pga. kystnærhed.
    - Omdannelseslandsbyer bliver også et problem i kystbeskyttelseszonen.
    - Strandbeskyttelseszonen forhindrer anden anvendelse af fx en cementfabrik til turismeaktiviteter.

- Fanø har udfordringer med tilladelse til at hæve diger pga. Natura2000 og at hele øens natur er § 3.
- Oplevelsen er, at myndigheder har større veneration for strand og kyst end for landsbysamfund.
- Der kan være udfordringer med at kunne renovere gamle (somer)huse nær kysten, fx vinduer, terrasser og tagrender.
- Handicapvenlig adgang til kysten kan være en udfordring.
- Der opleves et skisma mellem ministeriet, som har udformet lovgivningen og styrelsen, som administrerer lovgivningen. Ministeriet ser muligheder for dispensation, men styrelsen opleves som afvisende for dispensation.

b) Færgedrift – Trafikal ligestilling hele året rundt

- Færger opleves som en betalingsring omkring øerne, der hæmmer vækst og udvikling.
- En nylig rapport viser evidens for, at sænkede priser er rentabelt. Der er et ønske om at den sidste rest (6 uger og 2 dage) fjernes i forbindelse med finanslovsforhandlingerne.
- Samsø har haft en markant vækst i turisme og bosætning efter indførelsen af det delvise landevejsprincip.
- Fanø har en udfordring i og med at det pga. ejerforhold er uigennemsigtigt. Molslinjen leverer samlede regnskabstal, men ikke udspecificerede på Fanø-Esbjerg-ruten.
- Fanø oplever at have en kort sejlads til høje priser (svarende til sejlturen til Ærø). Priserne kan være medvirkende til, at bosætningen sker af mennesker, som ikke skal pendle (pensionister).
- Der skal både lokalt og centralt være opmærksomhed på balancen mellem prisdannelsen og tilskud. Prisforhøjelser kan betragtes som en udhuling af landevejsprincippet.

c) Systemet Teknik og Miljø – dyrere rådgiverudgifter begrænser udvikling af øerne

- Mange fejl kommer ud af systemet og ryger tilbage til borgeren. Den kommunale administration må ikke være rådgivende.
- Effektiv sagsbehandlingstid er lav.
- KL er svær at få i tale. Er det Ø-borgmestrene som skal gribe bolden?

3) Udviklingstiltag – korte indlæg fra de fem kommuner

Langeland:

- Udvikling af lokale kulturelle og naturmæssige attraktiviteter med henblik på at understøtte turisme, erhverv og tilflytning. Det er Langelands Museum, Geopark og SHORES.

- Markedsføring af Langeland og fremme af turismen, herunder at skabe en fælles platform til formidling samt udvide sæsonen – gøre turismeerhvervet mere bæredygtigt.
- Udvikling af opgaveløsningen på ældreområdet, herunder Velfærdsaftalen.

Ærø:

- Mange vil købe fritidshus, men det er vanskeligt. Svært at regulere. Rækker ud til Udvalget i forhold til muligheder.
- Der kommer folk med penge til Ærø.
- Borgerenergifællesskaber sikre grøn energi og bedre udnyttelse.
- Udenlandske vielser – ønske om et gebyr på 500 kr. pr vielse, som kan dække udgifterne. Behov for en redegørelse – hvad skal der til.

Samsø:

- Befolkningsvækst.
- Gennemsnitsalder er faldet - kræver udvidelse af daginstitutioner.
- Åbnet færge/personrute til Århus.
- Opera på Samsø – ildsjæleprojekt.
- Nordiske sagaer på Samsø.
- Åben dør projekt, solcelleparker.

Læsø:

- Økonomisk bedre stillet efter udligningsreformen.
- Bosætning ikke udvikling – gennemsnitsalder 68 år.
- Udvikling – salt og tang.
- Gratis skolemad – ordning der er fuld finansieret.

Fanø:

- Siger nej til udenlandske bryllupper.
- Kigger ind i store økonomiske udfordringer, hårdt ramt af udligningsreformen.
- Diger særskilt udfordring.

